

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 13Nt/2/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815010410
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2016:8815010410.1

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Anny Monokovej a prísediacich S. J. O. N. J. o návrhu prokurátora na uloženie ochranného liečenia protialkoholického a psychiatrického ústavnu formou obvinenej T. K. na verejnom zasadnutí konanom dňa 10.2.2016 takto

rozhodol:

Podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona u k l a d á obvinenej T. K., R.. XX.XX.XXXX, T. D. C. R. T. ochranné protialkoholické a psychiatrické liečenie ústavnu formou.

odôvodnenie:

Prokurátor Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou podal súdu podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona návrh na uloženie ochrannej protialkoholickej a psychiatrickej liečby obvinenej T. K., ktorý návrh odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva PZ, odbor kriminálnej polície vo Vranove nad Topľou zo dňa 29.5.2015 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie T. K. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ktorý trestný čin mala spáchať tak, že odo dňa 26.2.2015 až do súčasnosti v byte vo Vranove nad Topľou, na ul. 1. mája 1231/6 pod vplyvom alkoholu vyhrážala sa svojej matke W. Š., R.. X.X.XXXX tak, že keď jej nedá peniaze na alkohol, tak ju raz v spánku zabije, zbije, po byte porozbija nábytok, poháre v byte, hádže po nej rôzne predmety, v neskorých večerných hodinách jej búcha na neuzamknuté dvere v byte, žiada od nej cigarety a peniaze na alkohol a keď jej peniaze nedá, tak sa jej vyhráža, že tu všetko porozbija, všetko vyhodí z bytu do kontajnera. V ďalšom uviedla, že po skončení vyšetrovania predložil vyšetrovateľ vyšetrovací spis spolu s návrhom na zastavenie trestného stíhania podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, keďže vzhľadom k osobe obvinenej bol vydaný súdom príkaz na vyšetrenie jej duševného stavu, na ktorý účel boli pribratí dvaja znalci z odvetvia psychiatrie, ktorí zistili, že obvinená v čase spáchania skutku trpela duševnou chorobou - schizoafektívnou psychózou a tiež duševnými poruchami - syndrómom závislosti od alkoholu a zmiešanou poruchou osobnosti. Vplyvom duševnej choroby a duševných porúch bola jej rozpoznávací a ovládacia schopnosť v čase spáchanie skutku úplne vymiznutá, obvinená v čase spáchania skutku pre duševnú chorobu nevedela rozpoznať spoločenskú nebezpečnosť svojho konania a svoje konanie nemohla vôbec ovládať, nie je schopná pochopiť zmysel trestného konania a znalci navrhli nariadiť obvinenej protialkoholickú a psychiatrickú liečbu ústavnu formou. Na záver uviedla, že trestné stíhanie obvinenej bolo uznesením prokurátorky zo dňa 8.9.2015 zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Keďže ide o konanie o návrhu na uloženie liečenia súvisiaceho s trestným konaním, ktoré bolo vedené proti obvinenej pre zločin vydieranie podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody na 4 až 10 rokov, teda s hornou hranicou prevyšujúcou osem rokov, preto konanie o návrhu prokurátora vykonal senát (§ 2 ods. 16, § 349 ods. 1 Trestného poriadku).

Uznesením Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou číslo Pv 440/15/7713 zo dňa 8.9.2015 bolo trestné stíhanie obvinenej T. K. stíhanej pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného

zákona postupom podľa § 172 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zastavené, lebo obvinená nebola v čase činu pre nepříčetnosť trestne zodpovedná.

Svedkyňa - poškodená W. Š. vo svojej výpovedi uviedla, že obvinená, ktorá je jej dcérou trpí psychickou poruchou, bola viackrát hospitalizovaná na psychiatrii, ona pracuje v W. na turnusy, no počas obdobia kedy je doma, má strach, lebo obvinená ju vydiera, musí jej dávať peniaze na alkohol a cigarety, ktoré keď jej nedá, tak obvinená je potom agresívna, rozbíja majetok v byte, poháre, hádže po nej rôzne predmety, kričí na ňu, že keď jej nedá peniaze, tak ju v spánku raz zabije, že ju zbije, že všetko vyhodí do kontajnera. V noci sa v svojej izbe zamyká, obvinená jej búcha na dvere, budí ju, aby jej dala peniaze na cigarety a alkohol, vulgárne jej nadáva. Ďalej uviedla, že obvinená vynáša z domu hodnotné veci.

Podľa záverov znaleckého posudku znalcov z odboru zdravotníctvo - odvetvie psychiatria K.. D. Č.. XX/XXXX O. K.. E. Č.. XX/XXXX U. A. XX.X.XXXX obvinená T. K. v čase spáchania skutku trpela duševnou chorobou- schizoafektívnou psychózou a tiež duševnými poruchami - syndrómom závislosti od alkoholu a zmiešanou poruchou osobnosti, vplyvom uvedenej duševnej choroby a duševných porúch bola jej rozpoznávací i ovládacia schopnosť v čase spáchania skutku úplne vymiznutá, obvinená v čase spáchania skutku pre duševnú chorobu nevedela rozpoznať spoločenskú nebezpečnosť svojho konania a svoje konanie nemohla vôbec ovládať, obvinená nie je schopná pochopiť zmysel trestného konania. V zmysle ďalších záverov obvinená má objektívne sklony k agresivite hlavne po požití alkoholu a pobyt obvinenej na slobode z forenzn-psychiatrického hľadiska v súčasnosti môže byť potenciálne nebezpečný ak obvinená požíje alkoholické nápoje a preto doporučujú u obvinenej nariadiť protialkoholickú a psychiatrickú liečbu ústavnou formou. Obvinená bola u svojej psychiatričky K.. D. evidovaná pre syndróm závislosti od alkoholu a v režime ochrannej protialkoholickej liečby, ktorú však podľa objektívnych údajov odmieta a táto neplní svoj spoločenský účel. Vzhľadom k celkovému klinicky nepriaznivému priebehu duševnej choroby, dlhodobej nespolupráci pacientky pri liečbe a celkovej nepriaznivej prognóze duševnej choroby a tiež skutočnosti, že obvinená je už prakticky v pozícii bezdomovca navrhujú zväziť obmedzenie, resp. úplne pozbavenie spôsobilosti na právne úkony a trvalé umiestnenie obvinenej do zariadenia sociálnej starostlivosti.

Z lekárskej správy K.. D. súd zistil, že obvinená nedodržiava liečbu, nariadenú ambulantnú liečbu ani nenastúpila, nedodržuje, teda neplní svoj účel.

Podľa prepúšťacích správ Psychiatrickej nemocnice, n. o. Michalovce obvinená bola opakovane hospitalizovaná z dôvodu porúch psychiky a správania zapríčinených užitím alkoholu, syndrómu závislosti, schizoafektívnej poruchy, zmiešaných a iných porúch osobnosti.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2Nt/2/2014 súd zistil, že v uvedenej veci bol prokuratúrou dňa 5.2.2014 podaný návrh na uloženie ochranného liečenia psychiatrického ambulantnou formou obvinenej podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona z dôvodu, že trestné stíhanie obvinenej pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona bolo postupom podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku zastavené a v znaleckom posudku bolo doporučené obvinenej uložiť ochranné liečenie psychiatrické ambulantnou formou. Súd uznesením č.k. 2Nt/2/2014-75 zo dňa 12.3.2014 uložil obvinenej navrhované liečenie. Uznesením č.k. 2Nt/2/2004-121 zo dňa 18.9.2014 súd podľa § 446 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 74 ods. 1 Trestného zákona súd zmenil ochranné liečenie uložené uznesením č.k. 2Nt/2/2014-75 na ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, pričom z odôvodnenie predmetného uznesenia vyplýva, že K.. D.Č. vo svojej správe uviedla, že vzhľadom k opakovane bojkotovanej ambulantnej psychiatrickej liečbe a výrazným poruchám je u obvinenej vhodné ústavné špecializované protialkoholické preliečenie aj súdom nariadené, ďalej že obvinená nariadený výkon ambulantného psychiatrického liečenia porušuje, neplní jeho podmienky, nachodí na kontroly a prestala užívať lieky spojené s liečbou. Ďalej súd zistil, že Okresný súd Michalovce uznesením č.k. 1Nt/3/2015 zo dňa 26.2.2015 zmenil liečenie uložené tunajším súdom uznesením zo dňa 18.9.2014 z formy liečenia ústavného na liečenie ambulantné. Po nariadení liečenia ambulantnou formou v zmysle ostaného rozhodnutia v danej veci K.. D.Á. súdu oznámila, že obvinená ku dňu 30.4.2015 ochranné ambulantné liečenie nenastúpila, napriek tomu, že bola dvakrát predvolaná, uviedla ďalej, že sa dostavila matka obvinenej, ktorá uviedla, že obvinená je opakovane napáda vyhráža sa jej a vzhľadom na tieto skutočnosti, celkovej nespolupráci pacientky ani nepredpokladá, žeby táto dobrovoľne podstúpila liečbu, preto podáva návrh na ústavnú liečbu, keďže ambulantná forma neplní svoj účel.

Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 6Ps/10/2015 súd zistil, že podnetom na začatie konania v tejto veci bolo uznesenie sp. zn. 8P/47/2015, v ktorom sa viedlo konanie o návrhu W. Š. na nariadenie ústavnej protialkoholickej liečby obvinenej, ktoré konanie bolo uznesením zo dňa 17.9.2015 zastavené.

Podľa výpisu z Ústrednej evidencie priestupkov Ministerstva vnútra SR obvinená sa opakovane dopustila priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) a proti verejnému poriadku podľa § 49 ods. 1 písm. b) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorých skutkov sa dopustila rušením nočného klľudu hlasným krikom.

Z odpisu z registra trestov súd zistil, že obvinená nemá záznam v registri trestov.

Mesto Vranov nad Topľou súdu oznámilo, že obvinená v meste nezastáva žiadne verejné funkcie, jej trvalý pobyt bol zrušený a je rozvedená.

Podľa § 23 Trestného zákona kto pre duševnú poruchu v čase spáchania činu inak trestného nemohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, nie je za tento čin trestne zodpovedný, ak tento zákon neustanovuje inak.

Ochranné opatrenie môže postihnúť osobu iba tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jej rodinu a blízke osoby (§ 35 ods. 2 Trestného zákona).

V zmysle § 35 ods. 3 Trestného zákona ochranné opatrenie možno uložiť aj páchatelovi činu inak trestného alebo inej osobe, ak je to nevyhnutné na zabezpečenie ochrany spoločnosti pred páchaním nových trestných činov.

Podľa § 35 ods. 5 Trestného zákona pri ukladaní ochranných opatrení sa súd neriadi zásadou úmernosti k spáchanému činu, ale potrebou ochrany spoločnosti, pričom prihliada aj na potrebu liečenia, výchovy alebo dovŕšenia nápravy páchatel'a alebo inej osoby.

Podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona súd uloží ochranné opatrenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. d) alebo ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Ochranné liečenie je jedno z najvýznamnejších a najdôležitejších druhov ochranných opatrení. Osoby, ktorým sa takéto ochranné liečenie ukladá, sú najmä tie, ktoré spáchali protiprávny čin, ale pre nepríčetnosť ich nemožno trestne stíhať, páchatelia, ktorí v čase spáchania trestného činu boli v stave zmenšenej príčetnosti a páchatelia, ktorí sa oddávajú zneužívaniu návykových látok ako sú alkohol, drogy, ostatné látky, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú psychiku človeka alebo jeho ovládacie a rozpoznávacíe schopnosti, a trestný čin spáchali pod ich vplyvom alebo v súvislosti s ich užívaním.

Význam ochranného liečenia je v záujme spoločnosti na ochranu pred takýmito osobami a má veľký význam aj pre samotné osoby z hľadiska kladného dopadu liečenia na ich ďalší život.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za to, že návrhu prokuratúry je potrebné vyhovieť a keďže boli splnené podmienky pre uloženie ochranného liečenia tak ako to predpokladá ustanovenie § 73 ods. 1 Trestného zákona rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Podmienkou na obligatórne uloženie ochranného liečenia podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona je náležité zistenie, že došlo ku spáchaniu činu inak trestného, že jeho páchatel' nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný. Podmienka nepríčetnosti páchatel'a sa pritom musí vzťahovať na čas spáchania činu inak trestného, kým nebezpečnosť pobytu páchatel'a na slobode treba posudzovať podľa stavu existujúceho v čase súdneho rozhodovania o ochrannom liečení.

Je nepochybné, že trestné stíhanie obvinenej T. K. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť na skutkovom základe tak ako je uvedené vyššie,

bolo zastavené postupom podľa § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku z dôvodu, že obvinená v čase spáchania skutku pre duševnú chorobu nevedela rozpoznať spoločenskú nebezpečnosť svojho konania a svoje konanie nemohla vôbec ovládať, teda táto nebola v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedná, pričom v zmysle záverov znaleckého posudku ako ich súd uviedol vyššie pobyt obvinenej na slobode z forenzne-psychiatrického hľadiska môže byť potenciálne nebezpečný ak obvinená použije alkoholické nápoje.

Súd bral do úvahy aj skutočnosť, že obvinenej už v predchádzajúcom konaní pod sp. zn. 2Nt/2/2014 bolo uložené postupom podľa § 73 ods. 1 Trestného zákona ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou, ktorá forma liečenia bola zmenená na ústavnú a ako to vyplýva z vyššie uvedeného, dôvodom takéhoto postupu súdu bola najmä skutočnosť, že výkon ochranného liečenia u obvinenej ambulantnou formou nespĺňal svoj účel a význam a rovnako ani po zmene spôsobu výkonu liečenia z ústavnej na ambulantnú.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť do 3 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu. Sťažnosť má odkladný účinok.